

4-6 Luokkien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusharjoituksia

1. Mitä ihmisoikeudet ovat?

<https://www.youtube.com/watch?v=wMU6g1NAn48&t=2s>

- Katselkaa Amnestyn video (2,37 min.) ja kerratkaa sen jälkeen, millä perusteella laki kieltää ihmisten syrjinnän eli: **tasa-arvolaki** kieltää syrjinnän sukupuolen ja sukupuolen ilmaisun perusteella ja **yhdenvertaisuuslaki** sanoo "Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

2. Identiteettihahmo

- Ohje tässä: <https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2018/12/identiteettihahmoharjoitus.pdf>

Tavoitteet:

- Ymmärtää, että meissä jokaisessa on valtavasti eri puolia ja identiteetin osia ja ymmärtää, että tämä koske ihan jokaista eli vähemmistöön kuuluva ihminen ei ole pelkästään ihonvärinsä, uskontonsa, vammansa, seksuaalinen suuntautumisensa jne.
- Ymmärtää, että ennakkoluuloja on, mutta niitä pitää haastaa

3. Sanat, jotka satuttavat

- Ohje tässä: <https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2018/12/sanat-jotka-satuttavat-harjoitus.pdf>

Tavoitteet:

- Pohtia loukkaavan kielen motiiveja ja vaikutuksia
- Ymmärtää, että ihmiset saattavat reagoida eri tavoin erilaisiin sanoihin
- Tajuta ilmaisuvapauden rajoituksia
- Harjoitella loukkaavan kielen vastustamistaitoja

4. Neljä nurkkaa, teemana sukupuolistereotyytiat

- Ohje tässä: <https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2018/12/4-nurkkaa-teemana-sukupuolistereotyytiat-1.pdf>

Tavoitteet:

- Havainnoida sukupuoliin liitettyjä stereotyytioita
- Rohkaista olemaan omanlaisensa tyttö, poika tai muu
- Muistuttaa, että kaikki tytöt ja kaikki pojat eivät ole samanlaisia keskenään, eikä tarvitsekaan olla.

5. Kuka saa näkyä?

Tutkikaa oppikirjoja ja muuta materiaalia, jota käytätte luokassa **yhdenvertaisuussilmälasi** läpi. Oppilaat voivat vaikka pareittain tai pienissä ryhmissä yrittää etsiä kirjoista moninaisuutta.

Tässä tukikysymyksiä?
Löytyykö opetusmateriaalista:

Tyttöjä/ poikia tekemässä, jotain ns. sukupuolelleen epätyypillistä?
Onko kuvia tytöistä/ pojista, miehistä/naisista epätyypillisissä vaatteissa ja väreissä?

- Onko kuvia, joissa mies/nainen on sukupuolelleen harvinaisemmassa ammatissa?
- Esiintyykö kuvissa etnisesti moninaisia ihmisiä ihan tavallisissa tilanteissa? (voi antaa vähän vihjeitä, että mitä voisivat olla)
- Onko oppikirjoissa kuvia tai juttuja vähemmistöistä muissa tapauksissa kuin silloin jos esitellään kyseisestä vähemmistöä?
- Onko kuvissa fyysisesti vammaisia ihmisiä?
- Miltä oppikirjojen perheet näyttävät? Onko muita vaihtoehtoja kuin äiti, isä, tyttö ja poika? Miettikää, millaisia perheitä on olemassa.
- Erityisen hyviä tutkimuskohteita ovat kielten, ympäristöopin, historian ja yhteiskuntaopin kirjat, mutta kurkatkaa myös matikan kirjaa!

Tavoitteet:

- Harjaantua tutkimaan analyttisesti sitä kuvastoa, jota oppikirjat, media ja maailma ympärillämme meille tarjoaa
- Arvioida kuvaston vaikutuksia omiin ajatuksiin ja asenteisiin

6. Vaikuttamiskampanja

Suunnitelkaa ryhmissä vaikuttamiskampanja yhdenvertaisuuden ja lapsen oikeuksien edistämiseksi koulussanne. Menetelmäksi sopii vaikkapa Learning cafe, jossa jokainen ryhmä kokoaa ensin ideoita omalle fläpilleen ja sitten ryhmät kiertävät ja lisäävät omia ideoitaan aina seuraavan ryhmän aloittamaan fläppiin. Lopuksi ideoita voi käydä läpi ja valita parhaat vaikka äänestämällä (sellaisella menetelmällä, jossa kaikki rohkenevat ilmaista oman aidon mielipiteensä, eikä niin että äänekkäimmät sanelevat ;))

Tavoitteet:

- Rohkaista aktiiviseen kansalaisuuteen
- Antaa valmiuksia vaikuttamistyön suunnitteluun

